

Välipäivien välähdyksiä

Joulusta on selvitty, tai ainakin pyhät ovat takana päin. "Uusi vuosi, uudet kujeet", julistaa vanha sanonta. Mitä uutta ristikonratkojen elämään uusi vuosi tuo tullessaan? Hyvät sanaristikot ovat aina tuoreita, uusien sanojen tai ainakin sanan uudessa järjestyksessä.

Ristikoissa perinteisesti toistuu välillä kylästyminen asti samoja sanoja. Jos ristikot vaikuttavat tylsiltä ja liian samanlaisilta kuin edelliset saman laatijan tekemät, jotain on vialla.

Vaikka käytettäisiin samoja ratkaisusanoja ristikosta toiseen, täytyy edes vihjeisiin yrittää keksiä jotain uutta. Ratkoja kyllästyy nopeasti, jos ratkaisu löytyy ristikosta toiseen saman helpon synonyymivihjeen takaa.

Sopivalla tavalla vanhojakin vihjeitä kierättämällä ja ennen kaikkea uusia, raikkaita ja nokkelia vihjeitä keksimällä saadaan ratkonnasta pysymään mielenkiintoisena.

Itse sanoissahan ei (välttämättä) ole mitään vikaa. Toisaalta holtiton laatija saatetaan ajattelelomuutensa ajautua keksimään varsinaisia sanastollisia neroleimauksia. Ristikoon voi päätyä suoranaisia epäsanontoja, jotka eivät tarkoita mitään.

Niin ikään laatija saattaa äityä väkisin

vääntämään ihan uusia yhdyssanoja, jotka toki mahtuvat ruutuihin, mutta eivät välttämättä tarkoita mitään järkevää. Toisinaan näkee kelpoisista sanoista kerta kaikkiaan keltomaisia monikkomuotoja. Joitakin tiettyjä asioita on tässä maailmassa vain yksi! Kuten vaikka Tauno Palo, Kolera-allas tai Australia.

Tietenkin ristikoihin täytyy saada koko ajan uuttakin sanastoa. Toki ihan kertaheitolla ei koko sanavarastoa pysty vaihtamaan ilman että ratkojaressukka puttoaa keltasta päistikkää umpihankeen.

Sanaston uudistamisessa tekee markkinoiden tuore tulokas Pop-Ristikot omaa hyvää työtään ja houkuttelee uutta nuorempaa harrastajakuntaa ratkonnan pariin. Perinteisiin ristikoihin ja niiden sanastoon tottuneet vanhemmat ratkojat joutuvat kovaan pyöritykseen, kun ristikosta löytyykin sanoja liittyen aivan tuoreimpaan populaarikulttuuriin, musiikkiin ja muihin nykyajan ilmiöihin. Parhaimmillaan ruudukoista huokuu some eikä home. Hienoa, kun tarjonta laajenee ja kaikenlaisille ristikoille löytyy oma kohde-ryhmänsä.

Sanaristikokseura Sanasepot kokoontuu perinteisille kesäpäivilleen ensi vuonna Laukaassa, Kylpylähotelli Peurungassa. Koska kesäpäiviin on vielä hieman yli seitsemän kuukautta, on vielä hyvin aikaa totutella ajatukseen, että ajankohta on viikkoa myöhemmin kuin normaalisti. Kesäpäivät järjestetään viikonloppuna 7.8.–9.8.2026.

Pasi Paavilainen
pasi.paavilainen@ristikkoakatemia.fi

Lähetätkää ristikkoihiseisiä kysymyksiä ja mielipiteitä osoitteeseen kysymys@ristikkoakatemia.fi.